

4 HÖRNS ÖVNING OCH FRÅGESTÄLLNINGAR KRING INTERNETSAJTER FÖR ÅRSKURS 7-9 & GYMNASIET

Mycket av den information som eleverna och ungdomarna förser sig med kommer från internet. Internet är ett snabbt och enkelt verktyg för att inhämta kunskap/information och det finns många sajter som erbjuder just detta. När informationsutbudet blir så stort blir det också viktigt att kritiskt kunna granska det man läser. Här följer först en 4-hörns övning där eleverna får ta ställning till vad som är trovärdigt och var de sannolikt skulle hämta information om olika saker. Övningen blir en bra grund för en diskussion om nätet, trovärdighet, kritiskt granskande och vad som är tillåtet.

Efter utförd övning och diskussion ges ett bra tillfälle att ytterligare fördjupa förståelsen kring att kritiskt granska den information som vi ständigt möter på internet. Sannolikt är det så att många av eleverna kommer att ha uppgett i övningen att de skulle söka svaren på internet. Därför blir det mycket viktigt att vi hjälper dem till en större förståelse kring det kritiska tänkandet.

Fördjupningsfrågor kring källkritik återfinns sist i dokumentet.

4-HÖRN

Nedan följer ett antal frågeställningar/påståenden. Läs upp dem var för sig och be efter varje uppläst del eleverna ta ställning till de fyra olika alternativen genom att ställa sig i respektive hörn i klassrummet. Låt sen eleverna berätta och reflektera över sina val.

En nyhet om att Sveriges kung Carl XVI Gustav under en kortare period haft ett samarbete med Hells Angels sprids. Viken av följande källor tror du mest på?

Hörn 1. Din lärare säger att det är sant.

Hörn 2. Det står på Aftonbladets.se att det är sant.

Hörn 3. Många av de människor du möter på nätet, däribland på Flash back och Facebook uppger att det är sant.

Hörn 4. Öppet hörn där du får välja ett eget svarsalternativ.

Du får i uppgift av din lärare att undersöka vad som ligger till grund för det svenska Påskfirandet och vad bibeln har att säga om saken. Hur gör du för att söka svaret på frågan?

Hörn 1. Tittar i en bibel och söker efter svaren.

Hörn 2. Frågar någon som är väldigt insatt i ämnet, kanske någon i kyrkan.

Hörn 3. Söker på Google.

Hörn 4. Öppet hörn där du får välja ett eget svarsalternativ.

Du ska på semester med dina föräldrar och får i uppgift av skolan att ta med dig en del läxor. Bland annat får du i uppgift att ta reda på vilka som är de vanligaste sexuellt överförbara sjukdomarna och vad de har för symptom. Vad gör du?

Hörn 1. Du använder de böcker och det material som finns till hands i skolan eller i hemmet.

Hörn 2. Du frågar någon som vet mycket om saken.

Hörn 3. Du använder Google.

Hörn 4. Öppet hörn där du får välja ett eget svarsalternativ.

Du blir ombedd av en kompis att på din Facebook sida lägga upp en bild på hans/hennes flickvän/pojkvän. Bilden är tagen på en fest och det känns inte helt självklart för dig att ladda upp bilden. Kompisen menar att det inte är någon fara att han/hon skulle göra det själv om det inte vore för att datorn just nu saknar uppkoppling. Du funderar på om personen på bilden kommer att bli arg eller ledsen och du bestämmer dig dessutom för att ta reda på vad lagen säger. Är det brottsligt att lägga upp bilder på andra som kan vara kränkande? Hur går du tillväga?

Hörn 1. Du ringer till den lokala tidningen och ber att få tala med någon som vet.

Hörn 2. Du ställer frågan i ett chattforum och hoppas på att någon vet.

Hörn 3. Du använder Google.

Hörn 4. Öppet hörn där du får välja ett eget svarsalternativ.

KÄLLKRITISKA FRÅGESTÄLLNINGAR

Gå tillsammans med eleverna igenom frågorna nedan och red ut eventuella frågetecken. Meddela dem också att de förmodligen får besöka mer än en sida för att hitta till exempel svaret på om en viss sida är trovärdig. Be dem sedan surfa ut på olika nyhetssidor och andra sidor där de vanligtvis inhämtar information och be dem kritiskt granska sidorna utifrån frågorna. Avsluta med att smala in deras reflexioner, vilka sidor har de granskat och vad har de kommit fram till.

- Varför presenterar man innehållet just här och vad är syftet?
- Vem är upphovsman och är det någon som verkar pålitlig?
- Är källan det som den utger sig för att vara eller finns det en dold agenda där källan vill framföra sina egna förtäckta åsikter?
- Vem finansierar sidan?
- Hur upplever du själv det som står på sidan, är det trovärdigt?
- Hur är språket? Tydligt och välskrivet eller slarvigt?
- När uppdaterades sidan senast? 1 år sedan, 1 månad sedan eller kanske idag?

Med hjälp av ovan frågeställningar så kan man skapa sig en större förståelse och bli mer medveten om äktheten och trovärdigheten av de olika sajter man besöker och av all den information man utsätts för.

Lycka till!